

მ მ რ რ ი ლ ა ქ ე

ფალიაშვილის
ქუჩის ძაღლები

სულაკაურის
გამომცემლობა

ზამა

ნიცაში მინდა... ვინ მეუბნებოდა? მთელი ნიცა არაბებს აქვთ აღებულიო, საფრანგეთში ნაციონალიზმის ტალღა აგორდაო – არაბებმა და ზანგებმა გადაჭამეს ყველაფერიო. ჰო, ერთი შენიღბული ზვიადისტი მეუბნებოდა სუფრაზე. კუპატს ვჭამდით, შავ ღვინოს ვსვამდით და საფრანგეთის პრობლემებზე ვსაუბრობდით ჩვენს ეროვნულ ჭრილში...

ცხრა საათია და წარმოიდგინე, ნიცაზე ფიქრში გამეღვიძა. დამესიზმრა, თუ რა იყო, არ ვიცი. შეიძლება იმის ბრალია, რომ გუშინ თუ გუშინნინ, რაღაც ფილმი ვნახე, ტრენტინიანით, რომი შნაიდერით და ჩვენში მიღებული ფრანგული ხიბლით. თორემ რა ნიცა უნდა გამხსენებოდა ამ სიბნელეში: არც ღამით იყო შუქი და არც ახლავა – დილით.

აუ, რა საშინელია ლოგინიდან გამოძრომა და საპირფარეოს ცივ იატაკზე დგომა. ახლა პირის დაბანა ნახე... სარკეში ჩაიხედავ, ვიღაც გამოშტერებული კლიენტი გიყურებს, თან შესამჩნევად მელოტდება და წვერიც გაუპარსავი აქვს. ყველაფერი ეს სანთლის

შუქზე. ფანტასტიკური სანახაობაა, ნიფხავი და სანთელი. მოკლედ, დაიბანე-ნუ დაიბან, მაინც ქლიავს გავხარ. მარტო მე კი არა, ყველა. რალაც ჩამოგრძელებული სიფათები გაგვიხდა.

დროა ეგეთი, დაქლიავების კლასიკური ჟამი.

არა, არა ნიცაში...

– ჩაი დალიე, – დედაჩემის ხმაა. ჩაი თერმოსში აქვს უკვე მეორე დღეა. რა მინდა სამზარეულოში?

ჩაი... ჩაის, როგორც ქართული კლასიკა გადმოგვცემს, ასე და ისე... ჰოლში ვდგავარ და ფულს ვითვლი. ერთი კოლოფი „მაგნა“ ხომ უნდა მომივიდეს წესით, მაგრამ გააჩნია სად ვიყიდი. ეს „მაგნა“ ხომ პირდაპირ ეპოქის სიმბოლოა – ლამის კომუნისმის დასასრულის მაუნყებლად შემოვიდა თბილისში. შეიძლება პირდაპირ დავარქვათ – ეპოქა „მაგნა“.

– მაგვიანდება, – უკვე შუზებს ვიცვამ.

– მთელი დღე მშიერი უნდა იყო. სად გარბიხარ?

– ინტერვიუზე, მინისტრთა საბჭოში, – ...Тоже мне интєрвєиუ, და თანაც მინისტრთან. დაკვირვებული ვარ, უფროსებზე გასაგიჟებლად მოქმედებს ეს ამბები. მე კი, მართლაც რომ მქონდეს ასეთი რანდევუ, წყალმომმარაგებელთან, ან გზების გამომსწორებელთან, ერთი კარგად ვაყირავებდი. არ მივიდოდი და მორჩა. ახლა შენ წარმოიდგინე, როგორია, ვილაც სათვალისანი და ღიპიანი ბიძა რომ სახალხო ტყუილებით გაბოლებს:

– სირთულეები ძალიან დიდია. ენერგომატარებლები...

და ასე შემდეგ.

რა, ნახვალ? ორი საათი დაელოდები? მაშინ როდესაც ნიცაში... არა, ძალიან ამოვიჩემე. ნეტავ რამდენი ქართველი ცხოვრობს ნიცაში? იქ რომ მოვხვდე, სულაც კალედონიელად დავენერები და მერე მიყარონ კაკალი. სამშობლოო, ესაო და ისაო, რატომაო. დავენერები და მორჩა – კალედონიელი ზაზა კობახიძე ნიცაში იმყოფება.

არა, არა, დაბოლოება ფრანგული სჯობს – კობახიე. მერე, ოთხმოცი წლის რომ გავხდები, სიამოვნებით გამოვალ საქართველოს ტელევიზიით და ცრემლმორეული გიანდერძებთ ჩემს შლაპას და ძველმოდურ კოსტუმს – გამახსენდება, რომ... მოკლედ, შეიძლება გესტუმროთ კიდეც, მაგრამ აეროპორტის ასფალტს ნამდვილად ვერ ვაკოცებ. ნელკავი მექნება და ვერ დავიხრები.

ჰო, მართლა, გუშინ სამწუხარო ამბავი გავიგე, სენიორ პაბლო ესკობარი მიუბრედიათ ორქიდეებით განთქმულ ქალაქ მედელინში. ჩვენი კავშირგაბმულობა რომ ღირსეულად მუშაობდეს, ერთი-ორ კაცს მაინც უნდა გაეგზავნა თანაგრძნობის დეპუტა. სირცხვილია მაინც, სულთა ერთობამ ხომ საზღვრები არ იცის. ეჰ, პაბლიტო, პაბლიტო, სად უნდა დაბადებულყავი და სად დაიბადე? აქ, ამაყ კავკასიონს გადმოლმა შენ მტრის ტყვია ვერ მოგწვდებოდა. შენნაირ ხალხს აქ თავად ჰაერი იცავს. აქ, განსვენებულო, მშვენიერია დილა ყაბახზე და ათასი სხვა რამ... ერთი წინადადებით უნდა შევაბიჯო მერიაში:

რომელიმე ქუჩას, რომელსაც თუნდაც შემთხვევით შემორჩა მარქსიანული სახელი, პაბლო ესკობარის ჩიხი ეწოდოს. სადმე, გინდაც ვარკეთილში, სულ პანანინა შესახვევს რომ დავარქვათ...

მოკლედ, ვახურებ, რა დროს ეგენია.

უკვე გარეთ ვარ. გაქუცული და მოფარღალალავებული მრგვალი ბალის კიდეზე ვდგავარ. ადრე აქ ტაქსისტების ბირჟა იყო. ჩაჯექი, სამმანეთიანი დაუგდე და იარე. ავოეეეე... ახლა კი ფეხით უნდა დავანვე რედაქციამდე, სხვა გზა არ არის. მეტრო და რალაც სიგიჟეები ისე მიჭირს, თითქოს კუჭი მქონდეს შეკრული. მივდივარ და ვფიქრობ: „კოტე ამერიკაშია, ჯავახა ესპანეთში, ცქიტა ჰოლანდიაში, თუშმალა პარიზში, შეშუკა ლონდონში, სხვები ან მოსკოვში, ან სადმე სხვაგან“. სხვა რომ არაფერი იყოს, უბრალოდ, ისე, ადამიანურად, მოგენატრება ვინმე. მე შენ გეტყვი და დარეკავ.

იმ დღეს სახლში ვიყავი და... ეგრე, სალამო იყო, ცხრა საათი, გააბა და გააბა ტელეფონმა. მეთქი რაიონია. რაიონიდან ვინ უნდა დამირეკოს? მაგრამ ხომ იცი, ერევათ ხოლმე. ავიღე. ისეთი რაიონი გამოდგა, კინალამ ყურმილი გამივარდა ხელიდან.

ალიკა იყო კანზას-სიტიდან. ექვსი თვეა არაფერი და უცებ რეკავს. მეგონა გვერდით მიზის და ფეხბურთზე ვლაპარაკობთ, ავტომატიდან ვრეკავო. მოკლედ, ვიყვირეთ, მე აქედან და იმან იქიდან. იქ გოგო ჰყოლია, ლესლი... კანზას-სიტი თურმე ორია, ეს უფრო კარგ კანზას-სიტიში მოხვედრილა და მთელი ამბა-

ვი. ისე, ერთი ჩუმი ლესლი არც მე მანყენდა. ოღონდ ჩუმი და... მინიმალური იმით, რა ჰქვია, თბილისში რომ არის გავრცელებული.

ჰო, სნობობით. აი, ეგ მკლავს, როგორც ღამეულ პიკეტიდან გამოსროლილმა ტყვიამ მოკლა ის ამერიკელი – ნატახტარის გზაზე. მაქვავებს ადგილზე, როგორც იმ ამერიკელს – ბენზინის გულისთვის შუბლგახვრეტილ რემბოს.

ნახე, რა მძლავრად ვთქვი?

არა, არის ჩემში რაღაც მსხვერპლშენიერულის, არის რაღაც პუბლიცისტური. ტყუილად კი არ დავხურე ხუთი ჰუმანიტარული კურსი. აი, ეს სნობიზმი მაგიჟებს. თუ მოსწონთ, ისეთი რამეები მოსწონთ, რომ... არ ვიცი, რა. თან რაც ყველაზე მთავარია, უცებ ჩაკლანდნენ. ხელოვანთა კლანები, ქართული სპეციფიკის გათვალისწინებით. თუ რომელიმეში მოხვდი, კაცი ხარ, აქეთ მალბოროს ყიდი, იქით წიგნებს წერ. იდეალებს არ ივინყებ, მოკლედ. ხელოვან-თა კლა-ნე-ბი. წარმოიდგინეთ, მაგათი ხელოვნება. აი, ადრე რომ იყვნენ „ცისფერყანწელები“ და ვილაც-ვილაცეები, ორდენები და მთელი ამბავი, ახლა კლანებია, ამ ორდენების მაგივრად. ძირითადად ასეა. ვთქვათ, კომპანია „ჯყტ“ – ჯემალაყარამანა-ტრისტანა ფიქჩერზ. კინოს გარდა ყველაფერს იღებენ: სნიკერსს, კრედიტს და წამალსაც კი. მერე მსჯელობენ. მიდი რა მიახვიე, შენც მყავხარ ჟორჟ სადული, თუ ვილაც კიდეც – ისა, რა ჰქვია? გასტონ ბაშლიარ.

ჭავჭავაძეზე ჯიხურები „მაგნას“ კოლოფებითაა გამოტენილი. „მაგნა“, „მაგნა“ – თბილისისათვის გერბი რომ შეგვეცვალა, ყველაზე კარგი ალბათ „მაგნას“ კოლოფი იქნებოდა. ისე, თუ გახსოვს „მაგნას“ ფასები? მე მახსოვს, მაგრამ ახლა მეზარება, ყინავს და მგონი ცალი ყური სადღაც დავკარგე.

– ზაზა!

– ა, – მოვიხედე – დაუშა დგას. უფრო სწორად, დაუშას მანქანა დგას. დაუშა ზის ცოლთან ერთად. ჩაფუთნულები არიან.

– სად მიდიხარ?

– პლესანოვზე.

– დაჯე, რუსთაველამდე ჩაგიყვან.

მიყვარს გამაძლარი ხალხი. ისინი ჩემი ქალაქის მამოძრავებელი ძალაა. მითუმეტეს, თუ ერთი გზა გაქვთ, შენც და მაძლარ კაცსაც, ბედნიერება კარს მოგდგომია. შეიძლება ეგეცაა მთავარი, რომ ერთი გზა გვაქვს. ისე, დაუშას არაფერს ვერჩი. მითუმეტეს, არც მის სქელტუჩება და მაღალფეხებიან ცოლს. აი, ეგეთი მანაკი ენა და ფიქრები მაქვს. უბნელი პატივს მცემს, მე კი ვაშავებ. დროა ეგეთი. ძველი დრო რომ იყოს, ტაქსით დავენეოდი დაუშას მანქანას. რომ გავუსწორდებოდი, კეთილ ღიმილს გავუცვლიდი ერთმანეთს და მე ჩემს მძღოლთან ლაქლაქს განვაგრძობდი, ის თავის ცოლს მიხედავდა.

სიგარეტი ვერ ვიყიდე.

– რას შვრები, ზაზურჩ?

– რავი, ვარ რა...

ღუმელიც ჩართული მაქვს. აქედან საკმაოდ შორია გურჯისტანამდე.

– მაკას ხომ იცნობ?

– კი. როგორ არა.

მერე ვჩუმდებით. ან რაზე უნდა ვილაპარაკოთ? მე და დაუშამ, დაუშამ და მე. გასულ ორ-სამ დღეში მგონი ჩვენს უბანში არავინ მოუკლავთ და არავის-თვის წაურთმევიათ რამე. სხვა რა გვაქვს სათქმელი ერთმანეთისთვის? მე მაგის ბიზნესში ვერ ვერკვევი, ეგ ჩემს ფარმაკოლოგიაში.

– ნიტა როგორ არი? – სულ გაჩუმებაც სირცხვი-ლია, კაცს მიყავხარ.

– არი რა. მიდის, მოდის.

– მეტროსთან გააჩერე.

– ...

– სპასიბა, დაუშ, ნახვამდის, – ამ მაკას თუ არ გაუ-ცინე, არაფერი გამოვა. არა, ასეც და ისეც, მისთვის ბოლო კაცი ჩანხარ ცხოვრებაში, მაგრამ რომ გაუცი-ნებ, ეგებ გული მოუღბეს, შენი ეტიკეტი დააფასოს.

ნიცაში... იქ კი არ ვეტყოდი. ან რა მათხოვრული თქმაა: „მეტროსთან გამიჩერე“. რას ნიშნავს მეტროს-თან გაჩერება? ნიცაში ვეტყოდი: „ოტელ „რიც!“ მერე ერთდოლარიან სიგარას... და ა.შ.

ელბაქიძე, ელბაქიძე, ელბაქიძე. ეს მგონი ბოლშე-ვიკი იყო. აქეთ, ხელმარჯვნივ ერთი რესტორანია, მყრალი დახლები და მთლად აქოთებული მაღაზიები. რძე იყიდება და ისეთი სუნი დგას, გგონია, რომ დამ-პალი კომბოსტოს უფასო ჩამორიგებას შესდგომიან.

ბერიკაც მელიქ-კაზარიანცის გამოშიგნული სასახლე, დეკორაციად ქცეული უცხო რამ იდეების გამო, მკვდრისფერი თალები და მოზანზარე სააღლუმო მოედანი თავს ზემოთ რჩება. ლოყებანთლებული და ხელდამსკდარი კაცი დგას ტროტუარის კიდეზე, ხელში დიდი თევზი უჭირავს, – უფორმო, უშნო და აქა-იქ ქერცლგაცვენილი. ცოტა ქვემოთ ბებერი აისორის ქალი „მაგნას“ კოლოფს ათამაშებს თითებში.

– რა ღირს „მაგნა“?

– ხუთას ორმოცდაათი, ორი ფაჩქა ათასი.

– კუპონზე?

– არ გავყიდი.

– ნადი, შენი... – არ ყიდი და ქვემოთ ვიყიდი მეტროსთან. მეორედ ვმაზავ „მაგნას“. თან ვერ ვიტან, მაგრამ ხომ იცი, „მაგნა“ უფრო ჟღერს, ვიდრე „კოლხეთი“ – 5 000 კუპონი.

ელბაქიძე ბოლშევიკი იქნებოდა, აბა რა! სხვისთვის ძნელად თუ გაიმეტებენ ამხელა აღმართს. ხომ არ დაარქმევდნენ რომელიმე საწყალი იუნკერის სახელს.

ესეც მტკვარი. პაუსტოვსკი, თუ ვილაც სხვა წერს, თბილისში ეკლესიების სახურავები მღვრიე მტკვრის ფერისანი არიანო. მართლაც ეგრეა, მე ვიყო გარეთ, სიცივეში...

ისე, როგორც ვატყობ, საერთოდ და საზოგადოდ, ეს მტკვარი დიდი უსახური რამეა. ისევ არაგვი სჯობს: აბა, ნახე რამდენი ლექსია არაგვზე და რამდენი ამ ტალახიან წყალზე. ჩვენში დარჩეს და სოლიდურობა ამას მეტი აქვს, იგრძნობა ოდინდელი ღირსება.

გაკოტრებული სოვდაგარივითაა – მაინც რომ დადის მეიდანში, შემორჩენილი საგარეო სამოსი აცვია და იბერება: ნახეთ, ეს მე ვარ, სახელოვანი თუმაჯან თუმაჯანიანციო. მეორეს მხრივ, სხვები ეუბნებიან – ხარ და იყავი, სულ ფეხსაცმლის ჭვინტზე გვკვიდხარ და საერთოდ, იცით რა არის მთავარი?

რა თქმა უნდა, იცით.

აი, სოციოლოგიური გამოკითხვა რომ ჩავატაროთ ქალაქში და ვიკითხოთ: „ძმავო, რა არის მთავარი?“ – ორნაირი პასუხი გამოვა. ზუუუსტად ორნაირი. ერთი გეტყვის, აი ასე, აი, რომ და ძაან მოკლედ და ისა, რომ... სამშობლო: „ძმებო და დებო, ჩემო საყვარელო ქართველებო, გავერთიანდეთ და იცით რა? მოდით ნუ გავაცინებთ მტერს, რომ მხარში და... ამოვუდგეთ ერთმანეთს“. და მეორე კი მოგახსენებს, ისეთი, რომელიც მოკლედ, შავურს და ბევრი ცისფერთვალა და შენი წონა, ბიჭო... ეგეთი რო, ჩემო ძმებო, ჩემო ახლობელო ხალხო, რომ ამ დროში მთავარია, რო ჩვენ ურთიერთგაგებაში გაგება, რო იყოს კაცური.

ხომ მძლავრი სოციოლოგიური მასალა ვართ, ჰა? სულლო, – როგორც იტყოდა კლასიკოსი.

აი, ერთი მასალაც. რედაქციის სადარბაზოში შევედივარ და ლიფტამდე კიდევე ერთი მასალაა – სერგო.

სერგო დარაჯია, ნერვული ცხვირი და ორად გაყოფილი ნიკაპი აქვს. ბოლოს, ალბათ ვილაც მოკლავს. დროა ეგეთი, სერგოსთანებს და ჩემისთანებს ბრიდავენ შემთხვევით გამოფრენილი ტყვიები, რომლებიც, რა დასამალია, ადრე ბელურებივით დაფრინავდნენ

რუსთაველზე, ახლა კი საერთოდ ყველგან დაფრინა-
ვენ მერცხლებივით.

– ზაზა, ზაზა, – იმ თავის ჯიხურიდან გამოძვრა
სერგო, ხელში კროსვორდების გაზეთით.

– ა...

– ისა, ეს „ფენტჰაუსი“ შენი იყო?

– ჰო.

– მათხოვე რა, მათხოვე... აქ ნავიკითხავ და...

– მერე ამო, მოგცემ.

კიდევ კარგი ლიფტი მოვიდა. ნახე, სერგოს რა
სექსუალური განსწავლა დაუნყია? ახლა დახატული
ნაშები მომინდომა.

ნიცა...

და ჰა, ჩემი რედაქციის ჭრიალა კარი. ჭრიალა არა
რომანტიკული გაგებით, არამედ პირიქით. აქ არის...
ეჰ და მოკლედ... მე აქ ვარ დაახლოებით ისე, როგორც
დევნილი პრინცი რომელიღაც პროვინციულ ქალაქში,
რომელშიც, საპატიო პატიმარივითაა გამწესებული
და მასაც ბავშვივით უხარია, რომ გარშემო ყველა
ეფერება, მრეცხავი გოგოთი დაწყებული, ბურგომის-
ტრით დამთავრებული; თანაც პრინცი ჭირვეულობს
და ამით უფროა საყვარელი და მომხიბვლელი.

უუუუუუუ!.. სიგარეტის ყიდვა ისევ დამავინყდა.
აბა, ვისაც სიგარეტის ყიდვა ავინყდება, ის მწვეელი
არ არისო? „მაგნა“, ჩემო ძვირფასო ნაგავო, შენზე
ამბობენ, ამერიკაში მძლოლების და პუერტორიკოელი
ნაბიჭვრების, ეგრეთ წოდებული ლატინოსების სიგა-
რეტიაო. მაგრამ ჩვენც ხომ ლატინოსები და ლატინო-

სებზე უფრო ლატინოსები ვართ ლატინოსობაში. ამას ვინმე უარყოფს?

ოთახის კუთხეში, ჩემს მაგიდასთან, ზედ მარადონას სურათის ქვეშ, თემო და ზურა სხედან, შუაში ერთი პატარა და შავგვრემანი, თან სევდიანი გოგო უზით გრძელი სიგარეტით და არანაკლებ გრძელი ფრჩხილებით. ყავის ფინჯნებით არაყს ურტყამენ და რაღაც ქვასავით ნამცხვარს ღოღნიან. უუუჰ, დილიდან არაყი. მაგრამ თემო ბიზონია და ზურაც მის გუნდშია; ეს გოგო კი ზის და არც სახელი მახსოვს მისი, არც სხვა რომელიმე საკონტაქტო საშუალება. საერთოდ, კაცს თუ ორი წელი მაინც არ ვიცნობ, სახელს ხეირიანად ვერ ვიმახსოვრებ. სევდიანი თვალები კი არ არის ჩემი მინუსი. უფრო, დიდი, შავი თვალებია, სწორად რომ ვთქვა, სისუსტე. მაგრამ, ესეც ისე რა, შეფარდებით.

– სკდებით?

თემო ყავის ჭიქას მანვდის.

– სიცივეა, მოდი, ჩახრახნე.

– სანერი მაქვს.

– მიდი კაცო, ჩახრახნე. მეც სანერი მაქვს. დღეს ბზეჟინსკისთან მივდივარ.

– ვისთან?

– „ამ დილით თბილისში ჩამოვიდა ცნობილი ამერიკელი მეცნიერი და პოლიტიკური მოღვაწე ზბიგნევ ბზეჟინსკი...“ – ჩაამაცნევა თემომ – ხუთ საათზე აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტში ნაიკითხავს ლექციას „რა ცუდია აქ და რა კარგია იქ“.

– მერე სვამ?

– ჯერ ათია. ათჯერ გამოვფხიზლდები. რომც არ გამოვფხიზლდე რა? ასი წელი და ოცი თვე... „ბზეუნ-სკი ესაუბრა ჯონდოს და ბონდოს“. ახლავე დავნერ, მაგას რა უნდა. ორმოცი მშრალი სტრიქონი გამოვა. თუ ოთხმოცი გამოვა. ას ოცი, იქნება ას ოცი.

– მაგათ თუ ესაუბრა, მაგარ ამბავს ნაილებს, – თქვა უცებ გოგომ!

– ზვიადისტი ხარ, ჭუკლი? – რატომღაც გაეხარდა ზურას და გოგოს ხელი გადახვია.

– შენ ხარ ზვიადისტი, ეგენი ცნობილი ისენი არიან...

– ვინა? – ზურას ფუნთუშა ლოყები აქვს. რომ იცინის, კიდევ უფრო ებერება.

– ისინი.

– ვინ ისინი? – ჩავეკითხე მეც.

– დალიე, რა, – მოენყინა თემოს.

მეც ავიღე და გადავუშვი, სულ გაყინულ ჯანებში წავიდა. ბოლომდე.

– დაანამცხვრე!

– არ მინდა, – და გამახსენდა, რომ სიგარეტი ვერ ვიყიდე. – მომანვეინე.

თემომ „კოლხეთი“ გააძრო.

– მოიცა, მე მოგანვეინებ, – ეს გოგო გაიქაჩა.

– იჯექი, იჯექი.

მაინც ადგა და გავიდა.

– ევასები, – გაიბერა ზურა.

– მიდი, მიახვიე აქედან, სახელიც არ ვიცი.